

**ЗАСНОВНИК
НАУКОВОЇ ШКОЛИ КОНСТРУКТИВНОЇ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ РЕГІОНАЛІСТИКИ:**

*до 85-річчя від дня народження і
50-річчя науково-педагогічної та громадської діяльності
доктора економічних наук, професора
Пили Василя Івановича*

Школою називають науковий колектив або спільноту неформально взаємодіючих вчених, згуртованих навколо наукового лідера, що поділяють його основні наукові ідеї та реалізують єдину, зазвичай новаторську дослідну програму. Наукова школа — специфічна форма організації наукових досліджень, основу якої становить самоорганізація. Об'єднання зрілих і початківців-дослідників виникає з їх ініціативи, і ця згуртованість високомотивованих однодумців на певний період часу створює оптимальні умови для розвитку нового напрямку досліджень.

Такий колектив, що є неформальною творчою спільнотою дослідників різних поколінь на чолі з науковим лідером і діючим у межах будь-якого наукового напрямку, об'єднаний підходом до вирішення проблеми, новизною ідей і подібними методами реалізації своєї дослідницької програми. Наукова школа створює умови для найбільш яскравого прояву колективної форми творчості під безпосереднім керівництвом видатного вченого-генератора нових ідей і зберігача наукових традицій, одночасно він є і талановитим учителем. Вона концентрує творчу енергію вчених, координує їх діяльність у процесі наукового пошуку, максимально сприяє вихованню наукової молоді й перетворенню її у зрілих вчених, ініціює нові «точки зростання» науки та окремих її напрямків, сприяє їх становленню.

У контексті вищезазначеного можна охарактеризувати Василя Івановича Пилу як засновника школи конструктивної соціально-економічної регіоналістики, заснування якої відбулося на початку 70-х років минулого століття. У межах напрямку конструктивної соціально-економічної регіоналістики ним по-новому подані погляди на організаційно-правові форми як спеціальні (вільні) економічні зони, території проблемного розвитку, євро регіони та транс кордонне співробітництво, а також погляди на перспективи соціально-економічного розвитку регіонів в умовах становлення нових економічних відносин.

У межах загального завдання розробки методології сучасної теорії конструктивної соціально-економічної регіоналістики Василь Іванович Пила вирішує важливе завдання здійснення економічного трактування нових категорій, виходячи з розуміння таких постулатів: регіоналістика — міждисциплінарна наука, що вивчає об'єктивні процеси та явища регіоналізації; конструктивна соціально-економічна регіоналістика — проектування (створення) територіальних соціально-економічних систем і механізмів ефективного їх функціонування. За його участю розроблено низку важливих для економіки України програм регіонального розвитку, проектів створення С(В)ЕЗ і ТПР, науково-методичних і нормативних матеріалів та підготовлено монографічні дослідження, що стали вагомим внеском у розвиток регіональної економіки України.

В. І. Пилі характерні високі особисті якості, які вирізняють його як постать серед відомих і шанованих вчених-економістів незалежної України. Він яскраво увиразнює людяність, шляхетність, професіоналізм. Людина глибоких знань, сповнена справжньої життєвої мудрості.

В. І. Пила — великий інтелектуал, ерудит, інтелігент, харизматична постать і трудівник на полі конструктивної соціально-економічної регіоналістики, високоосвічена та мудра людина, яка постійно самоудосконалюється і саморозвивається на освітянській і науковій нивах, що потребує великих знань і зусиль. Це прекрасний педагог, який уміє стимулювати творчий потенціал студентів, аспірантів, здобувачів, а також захопити до плідної наукової праці, підтримати на креативному шляху становлення кваліфікованих фахівців, він чутливий і завжди відкритий до нових ідей.

В. І. Пила — зразковий науковець, з якого варто брати приклад для наслідування в усіх сферах життя, який вміє визначати перспективи і напрями наукових досліджень, що узгоджуються, і більше того — становлять основу формування орієнтирів подальшого поступу конструктивної соціально-економічної регіоналістики та її наукових досліджень. Завдяки цьому результати таких наукових пошуків стають гостро актуальними і прикладними на відповідному етапі суспільного соціально-економічного розвитку держави та її регіонів.

В. І. Пила як наставник передає не лише свої знання, але й унікальний спосіб мислення, індивідуальні поведінкові характеристики особистості та науковця в науковому і суспільному середовищі. Без перебільшення його можна назвати провідником, що створює умови, стимули і мотиви, необхідне інституціонально-психологічне та професійне середовище для розвитку і переходу науковця на нові щаблі поступу, знань, досвіду, наукових ступенів і вчених звань. Його підтримка мудрими порадами і добрим словом надихають на досягнення поставленої мети.

До найбільш зримих загального плану здобутків наукової школи конструктивної соціально-економічної регіоналістики професора В. І. Пили належать:

1. Запропонована за обґрунтованими критеріями класифікація спеціальних (вільних) економічних зон, територій проблемного розвитку, євро регіонів за участю України. На цій основі обґрунтовані концептуальні положення С(В)ЕЗ, ТПР, євро регіональні соціально-економічні системи як об'єкти виробництва і послуг.

2. Подана концепція конструктивної соціально-економічної регіоналістики та визначені структурні форми просторових утворень і механізми координації економічних взаємодій у загальному економічному просторі.

3. Обґрунтовані концептуальні погляди на роль і місце конструктивної соціально-економічної регіоналістики у співвідношенні з реальним сектором суспільного господарства.

4. Визначено й аргументовано такі напрямки розвитку конструктивної соціально-економічної регіоналістики, як зонування, транскордонне співробітництво, програмно-цільове управління та ін.

5. Запропонована і розвинена методологія кількісно-якісного аналізу конструктивної соціально-економічної регіоналістики. Сформульовані методологічні відмінності ідентифікації суб'єктів економічних відносин, агентів економічних зв'язків у регіональних системах та економічному просторі.

6. Запропонована і розвинена методологія дослідження стабільності у створенні та розвитку інноваційних форм конструктивної соціально-економічної регіоналістики. Обґрунтовано й апробовано застосування програмно-цільового підходу та топологічного методу в дослідженнях цього напрямку.

Наукові дослідження школи доктора економічних наук, професора Василя Івановича Пили набувають все більшу масштабність і вагомість. На шляху до нових здобутків щиро висловлюю найкращі побажання, вітання з нагоди ювілею надійного друга, радника, доброї і мудрої людини.

*Дмитро Миколайович СТЕЧЕНКО,
доктор економічних наук, професор*